

Румян Сечков: Най-важният въпрос за ромите е да се създадат условия за живот тук

Публикуван на: 19-08-2010

Източник: [Портал Европа](#)

Една от водещите теми през последните седмици в европейските медии е шумното изгонване на български и румънски роми от Франция. Портал Европа потърси за коментар директорът на фондация "СЕГА" Румян Сечков.

През последните дни се вдигна много шум около екстрадацията на български и румънски роми от Франция. Имайки предвид броя им, даже непропорционално много се коментира това. На какво се дължи този интерес?

Става дума за това, че французите, които са едни от създателите на Европейския съюз, нарушават един от основните постулати на блока, а именно свободата на придвижване. И от тук се вдига големия шум, включително и в централата на ЕС в Брюксел. Така че е напълно основателно да се шуми за това.

Самите французи обаче заявяват, че в европейското законодателство е предвидена възможност за екстрадация и те имат право да го направят?

Те имат право да ги екстрадират, но както се вижда поне на този етап с първите прибиращи се в Румъния роми, не става дума за екстрадация. Те се прибират доброволно и така да се каже са "купени". Срещу 300 евро за възрастен и 100 за дете, те се съгласяват доброволно да се върнат. Единственото което ще се прави е взимането на пръстови отпечатаци, за да не могат да се върнат отново. Една част от хората, които са във Франция получават за известно време помощи и чрез сегашните действия на властите, те няма да имат повече право на такива помощи.

Прави впечатление, че по българските интернет форуми доста чести са коментарите от рода: "Французите като са толкова толерантни и европейци, защо не си ги интегрират сами"?

Френската толерантност донякъде е митологизирана. Това се дължи на факта, че преди присъединяването ни към ЕС, Франция настояваше да се прекрати нетолерантното отношение на българското правителство към ромите. Това според тях бе един от проблемите пред присъединяването ни. Както в останалите страни, французите имат приоритет към собственото си население. Към ромите, които живеят във Франция има доста по-различно отношение от отношението към нашите роми. Те са от групата на "пътуващите" и имат доста сериозни колективни права. За разлика от тях, традицията в нашия регион е различна и ромите тук са

отседнали. Тези български и румънски роми, които биват екстрадирани в момента, са си направили своеобразни гета във Франция, защото така са свикнали да живеят. Това също оказва влияние. Иначе самите френски роми, които също не са никак малко - между 350 и 400 хиляди - получават субсидии от страна на държавата за закупуване на каравани и други нужди. Имат право на определени места в общините да се включват към ток и вода и тн.

Това нещо не съществува при нашите роми там, по простата причина, че не са жители на Франция. По съществуващите разпоредби те имат право на престой три месеца, след това трябва да си намерят работа и да сключат трудови договори за да останат. Това е една от вратичките, които използват французите за да ги изгонят, а именно, че са нарушили европейските правила за тримесечен престой, а след това не работят и не плащат данъци като всички останали пълноправни граждани на ЕС, които живеят на друго място.

Вие сте неправителствена организация, която работи по проблемите на ромите. Какъв според вас трябва да бъде от тук нататък пътя на българската държава?

Българската държава има единствения ход в сферата на това, че който е нарушил законите на Европейския съюз и националните закони, би трябвало да понесе някакви последствия.

Информацията е, че 41 човека ще бъдат върнати в рамките на месец. Предполагам, че към тях ще бъде приложено същото условие, като към румънските роми за да се приберат доброволно. Защото иначе французите трябва да започнат дълга процедура за да докажат, че тези хора живеят нелегално, не са регистрирани след трите месеца и тн.

А какво трябва да предприеме правителството и местните власти за да подобри условията на живот, за да не заминават тези хора нелегално? Не трябва ли това да е акцента в целия въпрос, а не това, че гонят наши сънародници от Франция?

Това трябва да бъде основното. Те трябва да имат условия да живеят по-добре тук, за да не ходят навън. Повечето от тези хора, които са напуснали България имат някакви жилища, макар че за някои от тях е трудно да се определят като жилища. Все пак имат място за живеене. Основното нещо са чисто икономическите причини, а там няма някаква политика. Ако говорим за нещо, което трябва да се прави е да се види как тези хора при завръщането си могат да бъдат интегрирани тук, а не да търсят възможности навън, където те са тотално дезинтегрирани и капсуловани. Занимават се с каквото има и тн.

Все пак продължава десетилетието на ромското включване, този шум може ли да даде тласък за действия, или по-скоро ще отмести фокуса?

Според мен няма да доведе до кой знае какво отнемане от нещата, които се правят, просто защото почти нищо не се прави. Много малко е направено до сега във връзка с десетилетието на ромското включване. В момента се разработва плана за действие за следващите пет години. До края на септември трябва да бъде приет актуализирания план за действие за следващия период, и ако той се изпълнява, а до колкото разбирам в момента има политическа воля за изпълняването му, може да има наченки на по-успешна работа на включването.

Тези 40 човека, които ще бъдат екстрадирани обаче няма да имат особено влияние. Трябва да се има предвид, че в Западна Европа живее много голям брой български роми, които работят там на "гурбет" - връщат се тук и средствата, които изкарват постъпват в България. По същия начин са работили и българските гурбетчии през първата половина на миналия век в Централна Европа - градинари и други професии, връщали са се тук, строели са къщи и тн.

По този начин работят огромната част от българските роми на запад, а те са десетки хиляди и като цяло си вършат много добре работата и хората са доволни от тях. Като се започне от южните държави, където работят в сферата на услугите и селското стопанство, в северните държави също са в сферата на услугите и строителството. Основната част от тях работят там за да могат семействата им да се издържат тук.

Тоест усилията трябва да се концентрират върху помощ и подкрепа за тези хора, а не за малкия брой маргинализирани?

Точно така, проблем е, че получаването на средства от чужбина води до една пасивност на населението в България, те разчитат изцяло на тези средства.

Иначе преди месец в хотела в Брюксел, в който бях имаше двама роми от Силистра и управата беше много доволна. Такива хора никой няма да тръгне да ги гони, защото те работят и са се устроили до някъде.

Трябва да се види как наистина маргинализираните да бъдат възможно най-безболезнено интегрирани в обществото.

Един добър пример и насока в това отношение може да бъде стартиралият преди година и половина съвместен проект между Франция и Румъния. Френското правителство отпуска средства за интеграция на ромите обратно в Румъния. Нашето правителство може да последва този пример и да потърси възможност за такава помощ.

Фондация ["С.Е.Г.А. - Старт за ефективни граждански алтернативи](#)" работи за устойчиво демократично развитие на общности в неравностойно положение, основано на гражданско участие в решаването на проблеми от местно значение.

Интервюто взе Николай Карамихов